

Uwagi ogólne

General Notes

Rocznik Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych 2003 stanowi drugą, kolejną publikację roczną wydawaną przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych (KNUiFE).

Rocznik ma charakter publikacji zbiorczej i przedstawia możliwie pełny zestaw informacji, charakteryzujących wszystkie obszary rynku finansowego nadzorowane przez KNUiFE.

W niniejszym opracowaniu został zachowany jego dotychczasowy układ tematyczny, a dane liczbowe opisujące poszczególne obszary zostały ujęte w trzech częściach: *Rynek ubezpieczeń*, *Rynek otwartych funduszy emerytalnych* i *Pracownicze programy emerytalne*. Każda z części zawiera słownik pojęć oraz rozdziały tabelaryczne.

Publikacja przedstawia informacje za rok 2003 dotyczące:

- 35 zakładów ubezpieczeń na życie
- 38 zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych
- 16 otwartych funduszy emerytalnych
- 16 powszechnych towarzystw emerytalnych
- 5 pracowniczych towarzystw emerytalnych
- 5 pracowniczych funduszy emerytalnych
- 207 pracowniczych programów emerytalnych.

W rozdziale *Informacje o zakładach ubezpieczeń* zamieszczono również wybrane dane o zagranicznych oddziałach zakładów ubezpieczeń.

W porównaniu z poprzednią edycją treść *Rocznika* uzupełniono o wybrane informacje o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz o akcjonariuszach zakładów ubezpieczeń. Nowe tablice zostały zamieszczone w rozdziale *Przegląd rynku ubezpieczeń*.

Nazwy podmiotów stosowane w publikacji są zgodne ze stanem prawnym na dzień 31 grudnia 2003 r. Tytułem uzupełnienia zamieszczono dodatkowo informacje o połączeniach podmiotów oraz zmianach właścicielskich, które miały miejsce na rynku ubezpieczeń i otwartych funduszy emerytalnych w roku 2003.

W niniejszym *Roczniku* są publikowane dane niezauważone, tj. takie, które nie zostały zbadane przez biegłych rewidentów oraz zatwierdzone przez właściwe organy spółek. Prezentowane informacje i dane liczbowe pochodzą z następujących źródeł informacji:

- kwartalnych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń
- dziennych, miesięcznych, kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych otwartych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych i pracowniczych funduszy emerytalnych
- dokumentów pozyskanych od pracodawców prowadzących pracownicze programy emerytalne
- dokumentów gromadzonych w trakcie postępowań rejestrowych.

Większość prezentowanych w publikacji informacji liczbowych o działalności zakładów ubezpieczeń, funduszy i towarzystw emerytalnych pochodzi z danych przekazywanych KNUiFE przez nadzorowane podmioty. W pozostałych przypadkach każdorazowo zostało podane źródło pochodzenia danych. Informacje o liczbie członków otwartych funduszy są zgodne z zapisami w Centralnym Rejestrze Członków OFE prowadzonym przez ZUS.

Do pozyskiwanych informacji i danych liczbowych zasilających bazy danych KNUiFE w roku 2003 mają zastosowanie następujące przepisy:

- **dla zakładów ubezpieczeń:**
 - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)
 - ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z późn. zm.)
 - rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz. U. z 2001 r. Nr 149, poz. 1671)
 - rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2002 r. w sprawie zasad sporządzania kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych przedstawianych organowi nadzoru przez zakłady ubezpieczeń, formy tych sprawozdań oraz sposobu potwierdzania przez zarząd zgodności tych sprawozdań ze stanem faktycznym (Dz. U. z 2002 r. Nr 52, poz. 459)
 - rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2003 (Dz. U. z 2002 r. Nr 233, poz. 1958, z późn. zm.).
- **dla otwartych i pracowniczych funduszy emerytalnych oraz powszechnych towarzystw emerytalnych:**
 - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)
 - ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.)
 - rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 149, poz. 1669)
 - rozporządzenia Rady Ministrów dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie obowiązków informacyjnych funduszy emerytalnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 32, poz. 314, z późn. zm.).

Dane liczbowe pochodzące ze sprawozdań finansowych prezentowane są zgodnie z układem dokumentów sprawozdawczych, przekazanych przez podmioty do organu nadzoru. Dane liczbowe zamieszczone w rozdziale *Zagregowane raporty finansowe* znajdującym się w części I *Rocznika* pochodzą wyłącznie ze sprawozdań sporządzonych według stanu na 31.12.2003 r. i przekazanych organowi nadzoru przez te zakłady ubezpieczeń, które działały na rynku ubezpieczeń według stanu na ten dzień. Dane zamieszczone w rozdziale *Informacje o zakładach ubezpieczeń* dotyczą wszystkich podmiotów sektora ubezpieczeń, które działały w okresie roku 2003.

Dla rynku ubezpieczeń sformulowanie: „stan na 1 stycznia 2003 r.” określa otwarcie roku 2003 przez zakłady, nie zaś zamknięcie roku 2002. Informacje na temat zamknięcia roku 2002 mające status danych zaudytowanych są zamieszczone w publikacji *Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 4/2002. Dane zweryfikowane* dostępnej w serwisie internetowym Komisji (www.knuife.gov.pl).

W *Roczniku* zamieszczono również prognozę składki przypisanej brutto ogółem na lata 2004-2006. W celu oszacowania przewidywanego poziomu składki ogółem oraz w podziale na dział I i II posłużono się modelem regresji liniowej. Metodologia konstrukcji prognozy jest analogiczna, jak prezentowana w *Roczniku 2002*. Dla potrzeb szacunku wykorzystano informacje roczne o poziomie PKB za lata 1997-2003, które pochodzą z rewizji danych z zakresu rachunków narodowych przeprowadzonej przez GUS. Przewidywany poziom inflacji na lata 2004-2006 zaczerpnięto z założeń makroekonomicznych zawartych w *Projekcie ustawy budżetowej na rok 2004*, natomiast prognozę dynamiki realnej PKB oraz wielkości PKB w cenach bieżących dla lat 2004-2006 pochodzą z dokumentów przygotowanych przez Ministerstwo Finansów.

W wyniku przeprowadzonych szacunków można stwierdzić, że w latach 1998-2003 wzrost PKB (w cenach z roku 1998) średnio o 1 mld zł pociągał za sobą wzrost składki przypisanej brutto (również w cenach z roku 1998) o ok. 78,5 mln zł., natomiast stosunek składki przypisanej brutto w dziale I do składki przypisanej brutto w dziale II w tym samym okresie rósł przeciętnie o ok. 5,59 pkt proc.

Wykaz stosowanych pojęć wraz z niezbędnymi odwołaniami do odpowiednich aktów prawnych, który jest zamieszczony na wstępie każdej z trzech części *Rocznika* został w niniejszej edycji rozszerzony i dostosowany do zmian w przepisach prawa, które miały miejsce w roku 2003.

The Insurance and Pension Funds Yearbook 2003 is KNUiFE's second annual publication. It contains a thorough compilation of information, needed to assess the overall performance of the financial market as supervised by KNUiFE.

The Insurance and Pension Funds Yearbook 2003 contains a synthetic description of all areas of the financial market supervised by KNUiFE. Information describing individual markets has been divided into three thematically unified parts: Insurance market, Open pension funds' market and Employee pension programs.

The Yearbook provides data for 2003 on the following:

- 35 life insurance companies
- 38 non-life insurance companies
- 16 open pension funds
- 16 pension societies
- 5 employee pension societies
- 5 employee pension funds
- 207 employee pension programs.

The chapter Information on insurance companies also contains selected data on branches of foreign insurance companies.

In comparison to the former edition, the current Yearbook has been supplemented by selected information about insurance intermediaries and share-holders of insurance companies. New tables can be found in the chapter Insurance market review.

The Yearbook includes changes that took place in supervised markets in 2003, in particular mergers of companies and changes of the owner, and provides information according to the legal status as of 31 December 2003.

The Yearbook draws on the following non-audited data (data before auditing by a certified auditor and before final approval):

- quarterly financial statements of insurance companies
- daily, monthly, quarterly and annual financial statements of open pension funds, pension societies and employee pension funds
- data on employee pension programs obtained through the supervisory calls
- data obtained in the course of register proceedings.

The majority of numeric data on activities of insurance companies, funds and pension societies provided in the Yearbook are information submitted to KNUiFE by supervised companies.

In the remaining cases each time the source of the data is provided. Information about the number of members of open funds is in conformity with records of the Central Register of Members of Open Pension Funds kept by the Social Insurance Institution (ZUS).

The following regulations apply to the information and numeric data obtained to supply KNUiFE databases:

• **for insurance companies:**

- Accounting Practices Act of 29 September 1994 (Single Act: Journal of Laws, 2002, No.76, item 694 with subsequent amendments)
- Act of 28 July 1990 on Insurance Business (Single Act: Journal of Laws, 1996, No.11, item 62 with subsequent amendments)
- Ordinance of the Minister of Finance of 10 December 2001 on specific accounting practices of insurance undertakings (Journal of Laws, 2001, No.149, item 1671)
- Ordinance of the Minister of Finance of 29 April 2002 on practices of preparing quarterly and annual financial statements submitted to the Supervision Office by insurance companies, forms of such statements and manner of acknowledging their conformity with the actual state by the Management Board (Journal of Laws, 2002, No.52, item 459)
- Ordinance of the Chairman of Council of Ministers of 10 December 2002 on adopting the reporting standard printed forms, commentaries on the manner of their completing, and standard printed forms of questionnaires and statistical surveys applied in statistical research in statistical research programme of public statistics in 2003 (Journal of Laws, 2002, No.233, item 1958 with further amendments).

• **for open and employee pension funds and pension societies:**

- Accounting Practices Act of 29 September 1994 (Single Act: Journal of Laws 2002, No.76, item 694 with subsequent amendments)
- Act of 28 August 1997, on Organisation and Operation of Pension Funds (Journal of Laws, 1997, No.139, item 934 with subsequent amendments)
- Ordinance of the Minister of Finance of 10 December 2001 on specific accounting practices in pension funds (Journal of Laws, 2001, No.149, item 1669)
- Ordinance of Council of Ministers of 14 April 1999 on reporting duties of pension funds (Journal of Laws, 1999, No.32, item 314 with subsequent amendments).

Numeric data obtained from financial statements is presented by the order of reporting documents transferred by companies to the Supervision Office. The numeric data published in chapter Aggregated financial reports, found in Part I of the Yearbook, originates entirely from statements prepared as of 31.12.2003. The data was supplied to the supervisory authority by those insurance companies, which operated on the insurance on that particular date. The data in chapter Information on insurance companies concerns all the entities in the insurance sector, which were active on the insurance market in 2003.

For the insurance market the wording: "as of January 1st 2003" marks the opening of the year 2003 by the companies, and not the closing of year 2002. Information about the closing of the year 2002 is included in the Quarterly Bulletin. Insurance Market 4/2002. Verified data available on the Internet site of the Commission (www.knuife.gov.pl).

The Yearbook also contains a forecast of the insurance gross premiums written for the years 2004-2006. To draw up a forecast for Total, Branch I and Branch II gross premium, written a linear regression model was applied. The methodology of construction of the forecast is analogous to the one as supplied in Yearbook 2002. For forecast, the annual information about the GDP for 1997-2003, which comes from the revision of data of national accounts carried out by the Central Statistical Office (GUS), was applied. The expected 2004-2005 inflation was defined on the basis of macroeconomic assumptions included in The Draft of the Budgetary Law for 2004. Whereas, the GDP's real dynamics forecast and the GDP in current prices for 2004-2006 was prepared on the basis of documents prepared up by the Ministry of Finance.

On the basis of assessment carried out, it may be stated that in the years 1998-2003 the GDP's growth (in 1998 prices) by 1 bln PLN on the average, was followed by gross premium written growth of approx. 78.5 million ZL (in 1998 prices) and the ratio of Branch I gross written premium to Branch II gross written premium in the years 1998-2003 increased by 5.59 percentage points on the average.

To make a correct interpretation of the presented data much easier for the Reader, the Yearbook includes an Index of terms, which has been expanded and updated, along with necessary references to relevant legal acts.